

เพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา :

การศึกษาเชิงวิเคราะห์

อรรถ มงคล, สมโดย เท่งพงศา, ศรีอรุณ บุญเจือ,
ศุภราช อิ่มทรงคุณ, สิริวรรณ วงษ์ศักดิ์, สุรินทร์ คุณจักร *

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา ๕ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ คณะ
กรรมการจัดทำเพลงชัยลักษณ์ ไทรทัศน์รวมการเฉพาะ
กิจแห่งประเทศไทย ได้จัดทำเพลงชัยลักษณ์ชื่อ ภูมิ-
แผ่นดินนวมินทร์มหาราชา ขึ้น เพื่อให้พสกนิกรชาวไทย
ทุกหมู่เหล่า ได้ร่วมกันร้องถวายพระพรชัยมงคลแด่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมกับทั่วประเทศใน
วันมหามงคลนี้ เพลงชัยลักษณ์เพลงนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิ
ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินอื่น ๆ ร่วมกันแสดงความ
จงรักภักดีสร้างสวสวรรค์งดงามอย่างปวงนิคมงดงาม
ทั้งในด้านวรรณศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ ทั้ง
ปรากฏอยู่ในโน้ตเพลงต่อไปนี้

* คณะอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

‘ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์บถราช’

Slow March

ทำเนียบฯ ๑๖ ธาวิมิกริ นตร บณณพวิพร บณณวิตร สิริกรณนพ, ประสิทธิ์ พณณนค

คำขวัญ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นิยมธรรม สุจริต โสภณธรรม เมตตาธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตปฏิบัติ ความเมตตา

เพลงต้นกุหลาบ (The Rose Tree)

ท่วงทำนอง: 4/4

คีย์: B-flat

จังหวะ: Medium March

เนื้อร้อง: (Thai lyrics)

ทำนอง: (Musical notation)

Chords: (Harmony notation)

Section: A, B, C, D, E

Watermark: Burapha University

คณะกรรมการจัดทำเพลงสัญลักษณ์

ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

เพลงสัญลักษณ์ข้างต้นนี้ ผู้เขียนจะได้นำมา สันพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับคดีของปี โดยแยกคำร้อง
 ทิทนงวิเคราะหีน 5 ประเด็นคือ รูปแบบ เนื้อหา จากโน้ตเพลงมาศึกษาในลัษณรูปแบบ เนื้อหา การใช้คำ
 การใช้คำ การสร้างภาพพจน์ และความประสาณ และการสร้างภาพพจน์

ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา

ทำนอง	สง่า	อมรินทร์	นคร	ถนอมทรัพย์
คำร้อง	แมนรัตน์ ศรีกรานนท์	ประสิทธิ์ พยอมยงค์	ทวี	อินทรวีตร
	สุพธ	โทณะวณิก	เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	กฤษณ์
	กฤษณ์	เกษมณิก	ประสิทธิ์ พยอมยงค์	กิตติ ศรีนิรมะ
เรียบเรียงเสียงประสาน	วงดนตรีเฉลิมราชม	วีรัช	อัญญา	ผู้ควบคุมวง
บรรเลง				

SLOW MARCH

บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวง บันดาลให้ ที่นั้งดงมีข้าว
 น้รินคันทิครด้า ทุกขไคเห็นไปบรเวท ค้วพระบาท
 เกือบทวรวร ๕ นำไทยทั้งชาติ หันมือ
 แผ่นดินอันเมืองทอง แผ่นดินไทยภักดิ์เมืองทอง พระทรงคุ้มครองไทยไว้
 ๕ เป็นพลังแผ่นดิน สานพลังชีวิตของชนชาวไทย
 ดุจใจไพรฟ้า พระบุญญากริกไกร ภูมิพมหาราชา

MEDIUM MARCH

* (ซ้ำ) อ้าองศ์สุริย์ศรีมีธรรมสง่ ปกครองอย่างทรงพระเมตตา
 ดุจบิดาเหล่าประชา ทุกขร้อนไคไคกรขมา ไซ้พื้นเป็นกังคณดับไฟ
 ภูมิของไทย ร่วมร้อยหัวใจร่วมใจร่วมหวัง ภูมิพลัง แผ่นดินอันยิ่งใหญ่
 ภูมิประวัติ ประชาชาติภูมิไทย ภาคภูมิประชาชัย ภูมิพลังแผ่นดิน
 เกิดให้ นบ้อมเทิดทูน ๕ เหนือเกล้า สราญนามนาทียุทธธำมรงค์
 เพรศนพรวทิพัฒน์ เกทภัยพ่ายแพ้ดิน นวมินทร์ มหาราชา ภูมิพล* (ซ้ำ)

รูปแบบ

เนื้อหา “ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาธา” มีทั้งทำนองการเขียนแบบสัณฐาน ในเรื่องกวีธิกรปะพันธ์ นอกจากผู้แต่งจะมีความพิถีพิถันในการเลือกใช้น้อยคำที่ล้วนแล้วแต่มีความหมายลึกซึ้งกินใจ ใช้น้อยคำที่มีน้ำหนักแล้ว ยังมีลีลางามในภาพพจน์อีกหลากหลาย ผู้แต่งเลือกใช้น้อยคำเพื่อสื่ออารมณ์ในด้านงานโวหารทั้งงดงาม มีการเรียงร้อยน้อยคำที่เหมาะสมใช้คำสั้น ๆ ง่าย ๆ แต่บ่งความหมายลึกซึ้งไว้โดยตลอดสาระสำคัญคือสะท้อนสายสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ และพสกนิกรไทย เป็นการเกิดขึ้นอย่างสูงยิ่งของกวีซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนชาวไทยทั้งมวลที่มีต่อพระมหากษัตริย์

รูปแบบต้นท่อนหนึ่งของเพลงนี้ ผู้เขียนพิจารณาจาก ท่อนอง จังหวะ/ท่อน และกรอกำหนดผู้ร้อง เป็นหลัก ใช้เหตุผลว่าดังนี้

ท่อนที่ 1 แบ่งคำร้องเป็น 3 บาท

บาทที่ 1 มี 3 วรค วรคที่ 1 มี 5 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/3 วรคที่ 2 มี 5 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/3 วรคที่ 3 มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/2 มีสัมผัสท้ายวรรคในวรรคที่ 1 กับ 2 คือ ไชย กับ ไผ่ และสัมผัสระหว่างวรรคในวรรคที่ 2 กับ 3 คือ ไผ่ กับ ไผ่

บาทที่ 2 มี 3 วรค วรคที่ 1 และ 2 มีวรรคละ 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/2 วรคที่ 3 มี 3 คำ มีสัมผัสท้ายวรรค วรคที่ 3 บาทที่ 1 คือ ขั้ว กับท้ายวรรคที่ 1 และ 2 บาทที่ 2 คือ เสว และ (บรร)ชา

บาทที่ 3 มี 3 วรค วรคที่ 1 มี 4 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2 วรคที่ 2 มี 5 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/2 วรคที่ 3 มี 2 คำ มีสัมผัสท้ายวรรค คือ ขาว กับ ขาลี

ท่อนที่ 2 แบ่งคำร้องเป็น 3 บาท

บาทที่ 1 มี 3 วรค วรคที่ 1 มี 5 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/3 วรคที่ 2 และ 3 มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/2 มีสัมผัสท้ายวรรค วรคที่ 1 กับ 2 คือ ทอง กับ มอญ มีสัมผัสระหว่างวรรค วรคที่ 2 กับ 3 คือ มอญ กับ กรอง มีสัมผัสระหว่างบาท บาทที่ 1 กับบาทที่ 2 คือ ถ้วย กับ ไผ่

บาทที่ 2 มี 3 วรค วรคที่ 1 และ 2 มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/2 วรคที่ 3 มี 4 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2 มีสัมผัสท้ายวรรค วรคที่ 1 กับ วรคที่ 2 คือ ถิ่น กับ (จี)วิน มีสัมผัสระหว่างบาท คือ ไผ่ กับ ไชย

บาทที่ 3 2 วรคแรกเหมือนบาทที่ 3 ท่อนที่ 1 ส่วนวรรคที่ 3 มี 7 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/2/2

ท่อนที่ 3 แบ่งคำร้องเป็น 2 บาท

บาทที่ 1 มี 2 วรค วรคหน้ามี 8 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/3/3 วรคหลังมี 7 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/3 มีสัมผัสระหว่างวรรคคือ มอญ กับ กรอง มีสัมผัสระหว่างบาทคือ (ว)ข กับ (มต)ช

บาทที่ 2 มี 3 วรค วรคที่ 1 มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/3 วรคที่ 2 มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 2/2/2 วรคที่ 3 มี 7 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/2/2 มีสัมผัสท้ายวรรคของวรรคที่ 2 บาทที่ 1 กับ วรคที่ 1 และวรรคที่ 2 บาทที่ 2 คือ (มต)ช กับ (ประ)ช และมีสัมผัสระหว่างวรรคที่ 2 กับ 3 คือ ม กับ พู่

ท่อนที่ 4 แบ่งคำร้องเป็น 2 บาท

บาทที่ 1 มี 2 วรค วรคหน้ามี 11 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/4/4 วรคหลังมี 9 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ 3/6 มีสัมผัสระหว่างวรรคที่ 1 กับ 2 คือ ขั้ว กับ (พ)อ้ง มีสัมผัสระหว่างบาท คือ ไผ่ กับ ไผ่

บาทที่ 2 มี 2 วรค วรคหน้ามี 9 คำ แบ่ง
 จังหวะคำแบบ 3/6 วรคหลังมี 10 คำ แบ่งจังหวะคำ
 แบบ 5/5 มีสัมผัสท้ายวรรคหลัง บาทที่ 1 กับท้ายวรรค
 หน้าบาทที่ 2 คือ ไหญ่ กับ ไหญ่ และสัมผัสระหว่าง
 วรรค คือ ไหญ่ กับ ชัย

ตอนที่ 5 แบ่งคำร้องเป็น 2 บาท

บาทที่ 1 มี 2 วรค วรคหน้ามี 9 คำ แบ่ง
 จังหวะคำแบบ 2/2/5 วรคหลังมี 10 คำ แบ่งจังหวะ
 คำแบบ 2/2/6 มีสัมผัสระหว่างวรรคหน้ากับวรรคหลัง
 คือ เกี้ยว กับ เนว มีสัมผัสระหว่างบท คือ หิน กับ ชิน

บาทที่ 2 มี 2 วรค วรคหน้ามี 9 คำ แบ่ง
 จังหวะคำแบบ 2/2/5 วรคหลังมี 10 คำ แบ่งจังหวะ
 คำแบบ 3/4/3 มีสัมผัสท้ายวรรคคือ ท้ายวรรคหลังบาท
 ที่ 1 กับท้ายวรรคหน้าบาทที่ 2 ได้แก่ อินต์ กับ สิ้น
 และมีสัมผัสระหว่างวรรค คือ สิ้น กับ (นว)นิมภ

รูปแบบฉันทลักษณ์ที่ผู้เขียนศึกษามาโดย
 ลำดับนี้ อาจสรุปได้ว่า เป็นรูปแบบฉันทลักษณ์ที่ขีด
 ทำนองเพลงเป็นหลัก โดยผู้ประพันธ์ใช้สัมผัสระหว่าง
 วรรค ท้ายวรรค และสัมผัสระหว่างบทอย่างเป็นระบบ
 ดังแผนผังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

00/000 00/000 00/00/00

00/00/00 00/00/00 000

00/00 000/00 00

ตอนที่ 2

00/000 00/00/00 00/00/00

00/00/00 00/00/00 00/00

00/00 000/00 000/0000

ตอนที่ 3

00/000/000 00/00/000

000/000 00/00/00 000/00/00

ตอนที่ 4

000/0000/0000 000/000000

000/000000 00000/00000

ตอนที่ 5

00/00/00000 00/00/000000

00/00/00000 000/0000/000

เนื้อหา

ลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏในเพลง จันทน์
ตามท่อนของเนื้อเพลงได้ดังนี้

1. กล่าวแสดงความถ่อมตนในพระมหากษัตริย์คุณ

เนื้อความในท่อนแรกเป็นการแสดงความ
สวัสดีในพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คนไทยในผืนแผ่นดิน
ไทยทุกคนโศกโศกให้ทั้งพระบารมีของพระองค์ท่าน
ประชาชนมีพื้นที่ทำกินที่อุดมสมบูรณ์ ข้าวปลาอาหาร
เก็บพร้อม ผืนดินผืนน้ำบริบูรณ์ ทำให้มีผลผลิตทาง
การเกษตรที่ดี ไม่ต้องอยู่ในภาวะอดอยาก ดังเนื้อเพลง
ที่ว่า

“พ่อดวงบันดาลให้ ที่ในทุ่งงามมีข้าว นาจีน
ดินดีไถไถนา ปลูกได้เห็นไปบรรพชา ด้วยพระบาท”

ที่ใดที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนที่นั้นจะ
ค่อนข้างเมื่อพระองค์ทรงเหยียบย่างไปถึง โครงการ
ต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งการเอา
พระทัยใส่ ดูแล ตลอดจนระยะเวลาที่ทรงครองราชย์ เป็น
ผลให้ประชาชนชาวไทยอยู่ดีกินดีกันถ้วนหน้า

2. กล่าวถึงพระสงฆ์ในฐานะประมุขของประเภท

เนื้อความในท่อนที่สองแสดงให้เห็นว่า การที่
ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองมาจนบัดนี้ทุกวันนี้ได้นั้น
เพราะมีพระองค์เป็นประมุขผู้ทรงปกป้องและคุ้มครอง
ประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงช่วย
นำพาชาติไทยให้รอดพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ พระองค์
ทรงมีกระแสพระราชดำรัสเตือนให้คนไทยได้รู้จักคิด
ให้รู้จักแก้ปัญหาให้ถูกทาง รวมทั้งทรงเป็นผู้สร้างความ
สามัคคีให้ทุกคนในชาติ ดังที่กล่าวไว้ว่า

“ธ เป็นพลังแผ่นดิน สมานพลังชีวิต ของชนชาวไทย”

ด้วยเหตุนี้ ประชาชนทุกหมู่เหล่าจึงเกิดความ
อบอุ่นใจและอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขเนื่องมาจากบุญ
บารมีของพระองค์

3. กล่าวถึงพระราชภารกิจด้านการปกครอง

เนื้อความท่อนที่สามนี้แสดงให้เห็นว่า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้หลักการปกครอง
แบบทศพิธราชธรรมกับพสกนิกร พระองค์ทรงห่วงใย
ราษฎรของพระองค์ จึงทรงดูแลอาณาประชาราษฎร์
ด้วยพระเมตตา ความรักของพระองค์ที่มีต่อประชาชน
ในผืนแผ่นดินไทยนั้นเปรียบเสมือนพ่อที่ให้ความรัก
ความอบอุ่นแก่ลูก ความทุกข์ร้อนใด ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่า
จะเป็นภัยอันตรายใด ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ของเราพร้อมที่จะเป็นผู้ช่วยผู้คุ้มกันให้พ้นจากอันตราย
ทุกประการให้หมดสิ้นไป ดังเนื้อร้องว่า

“ปกครองอย่างทรงพระเมตตา คุณบิดรแห่ง
ประชา ทุกข์ร้อนใดโลกาเรามา ใต้ฝ่าเป็นพลังแผ่นดิน”

4. กล่าวถึงความรู้สึกภาคภูมิใจของประชาชน

เนื้อความท่อนที่สี่ บอกให้รู้ว่า ประชาชน
ชาวไทยทั้งหลาย มีความภาคภูมิใจที่มีพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเป็นศูนย์รวมใจชาวไทยทั้งชาติ ภาคภูมิใจ
ในผืนแผ่นดินที่อยู่ ภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย
ที่ดำรงไว้ซึ่งเอกราช และภาคภูมิใจที่ประชาชนคนไทย
ไม่ต้องตกอยู่ใต้อาณัติใคร เพราะมีพระเจ้าแผ่นดินเป็น
หลักชัยผู้ทรงไว้ซึ่งอำนาจ ดังเนื้อเพลงที่ว่า

“ภูมิพลัง แผ่นดินอันยิ่งใหญ่ ภูมิประวัติ
ประชาชาติภูมิไผ่ ภาคภูมิใจประชาชน ภูมิพลังแผ่นดิน”

5. กล่าวถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื้อหาท่อนสุดท้ายเป็นการกล่าวถวายพระพร
ด้วยความรัก ความเคารพ และเกิดบุญบูชา ประชาชน
ชาวไทยมุ่งหวังให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจง
ทรงพระเจริญ มีพระทัยเข้มแข็งเบิกบาน ทรงพระเกษม
สำราญ สิ่งร้ายทั้งหลายมิอาจเกิดได้เพราะมีพระบารมี
บารมีของพระองค์ ขอพระองค์ทรงเป็นพระราชผู้
ยิ่งใหญ่สืบไป

“เกิดให้นมน้องเกิดขุน ๕ เหมือนถั่ว ทราย
นานนานหทัยสุขอันสมจินต์ เพริศแพร้วพิพัฒน์ภักย์
พ่ายแพ้สัน นวมินทร์มหาราชภูมิพล”

การใช้คำ

1. การใช้คำที่หมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โดยตรง

เพลงนี้แต่งขึ้นเพื่อทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ จึงเป็นธรรมดาที่ในเนื้อเพลงย่อมจะมีคำที่หมายถึงพระองค์ท่านอยู่หลายแห่ง ซึ่งผู้แต่งได้ใช้การหลีกคำ แทนจะไม่ซ้ำกันทำให้ไม่เผลอ ไม่น่าเบื่อและยังสื่อความหมายเหมาะสมกับความในแง่ลบที่แต่ละตอนตามบริบทอีกด้วย ดังจะยกมากล่าวเฉพาะคำที่หมายถึงพระองค์ท่านโดยตรง โดยไม่กล่าวถึงคำที่แสดงความหมายโดยนัย ดังต่อไปนี้

เริ่มต้นด้วยชื่อเพลง มีคำ นวมินทร์มหาราช ซึ่งแยกออกได้เป็น 2 คำ คือ นวมินทร์ กับ มหาราช สองคำนี้มีใช้คำสมาส เพราะคำ นวมินทร์ ใช้เครื่องหมายทัณฆาตกำกับ “ทร” แลพวงว่า “ทร” เป็นตัวการ์ตูน ไม่อ่านออกเสียงต่อเนื่องกับคำว่า มหาราช

นวมินทร์ มาจากคำ นวม (นะ-วะ-มะ) ซึ่งแปลว่า มีแก้ว สมาสกับคำ อินทร์ ซึ่งแปลว่า ผู้เป็นใหญ่ คำ นวมินทร์ จึงแปลว่า ผู้เป็นใหญ่อัครที่แก้ว หมายถึงพระเจ้าแผ่นดินองค์ที่เก้าแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันนั่นเอง

มหาราช เป็นการนำคำ ราช มาสมาสกับคำ มหา แปลโดยรวมว่า พระราชผู้ยิ่งใหญ่ในที่ทั่วไป คำ มหาราช เป็นคำยกย่องพระมหากษัตริย์พระองค์ที่มีคุณต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างใหญ่หลวง แต่นิยมใช้รูป มหาราช มากกว่า มหาราช เช่น พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระปิยมหาราช เป็นต้น มหาราช ในที่นี้หมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน เพราะขยายคำว่า นวมินทร์ จึงเป็นมหาราชหรือมหาวงศ์อื่นไปไม่ได้ นอกจากพระองค์ท่าน

ในเนื้อเพลงกล่าวถึง “พระบุญญากริกไกรภูมิพลมหาราช” คำ มหาราช อยู่ต่อจากพระปรมาภิไธย “ภูมิพล” พ้องกับเนื้อเพลงวรรคสุดท้าย “นวมินทร์มหาราชภูมิพล” ซึ่งสื่อความได้ชัดเจนยิ่งคือระบุพระปรมาภิไธย บอกอันดับรัชกาล และคุณลักษณะของความเป็นพระราชวสันตแสดงว่าเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ใหม่เถลิง

คำที่หมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ไม่มีพระปรมาภิไธยกำกับ และไม่ใช้คำศัพท์ที่ระบุว่าเป็นพระองค์เด่นชัด อย่างนวมินทร์ ได้บันทึก ๕ พระ และ ไร่ ใน ๓ คำนี้ คำ ๕ ใช้มากที่สุดถึง 3 แห่ง คือ “๕ นำไทยทั้งชาติ” “๕ เป็นพลั้งแผ่นดิน” และ “นวมินทร์เกิดขุน ๕ เหมือนถั่ว” คำ พระ และ ไร่ ต่างก็มีที่ใช้เพียง 1 แห่ง คือ “พระทรงคุ้มครองไทยไว้” และ “เกิดให้นมน้องเกิดขุน ๕ เหมือนถั่ว” คำเหล่านี้ต่างเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ซึ่งหมายถึง ท่านใช้กับผู้เป็นใหญ่ทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นองค์ใด แต่ในที่นี้ความโดยรวมในเพลงย่อมทำให้เข้าใจว่าหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน

คำ ๕ พระ และ ไร่ ในเนื้อเพลงนี้ใช้แทนกันได้ เพราะนอกจากจะมีความหมายเหมือนกันแล้ว ยังเป็นคำที่มีพยางค์เดียวเหมือนกัน การใช้แทนที่กันย่อมไม่ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องจังหวะของบทหรือการอง แต่ทว่าหากองอุปสรรคคำใช้ ไม่ว่าจะตอนใด จะสัมผัสรู้ได้ว่าคือความไพเราะลงมาก และหากร้องตามทำนองด้วยแล้ว ก็จะรู้สึกว่าการทบทวนถึงสุนทรียะของคิตลิตปีแสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างเสียงของคำกับทำนองเพลง ซึ่งผู้ประพันธ์ได้เลือกสรรคำมาใช้ในที่ที่เหมาะสม ความไพเราะของสัมผัสคล้องจอง จังหวะการลงเสียงหนัก ความเหมาะสมของเสียงของแต่ละคำ ใน

แต่ละตำแหน่ง อ้วนสมบูรณ์ในที่นั้น ๆ การสลับที่ของ
คำทั้งสามจะทำให้ฟังชัดหูทันที ตัวอย่างที่เห็นง่าย ๆ
“เกิดที่ถนนหน้ามัสยิดจุฬารัตน ๕ เหนือเกล้า” ถ้าเราเปลี่ยนเป็น
“เกิด ๕ ถนนหน้ามัสยิดจุฬารัตนเหนือเกล้า” จะเข้าตำราส
อาหารที่ปนเปื้อนอย่างไรก็อย่างนั้น

2. การใช้คำในที่ทั่วไป

คำที่ใช้ในเพลงนี้ เราจะเห็นว่าเป็นคำที่มีความ
หมายลึกซึ้ง อุ่มลึก มีพลัง อ่อนช้อย มีความงาม ก่อให้เกิด
อารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ และความงาม อาจกล่าว
ได้ว่าเพลงนี้เป็นกวีนิพนธ์ชั้นเอกชิ้นหนึ่ง

“บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดาลให้
ที่ในวังงามมีข้าว

น้ำรินดินดีใครเล่า ทุกชีโยหันไปบรรพชา
ด้วยพระบาท

เกือบศตวรรษ มาชาวไทยทั้งชาติ หันภัย”

คำ “บุญ” แสดงให้เห็นถึงความหมายที่บ่งชี้ว่า
คนไทย แ่แผ่นดินไทยมีบุญยิ่งนัก ตำแหน่งของคำที่
ปรากฏอยู่เป็นตำแหน่งแรกเป็นการเน้นถึงความมีบุญ
ของคนไทย ประเทศไทยที่ได้อยู่ภายใต้ร่มพระบารมี
สมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“พ่อหลวง” คำคำนี้มีความหมายเป็นนัยถึง
ความรัก ความเมตตา ความกรุณา ความห่วงใย ความ
ผูกพัน ความจงรักภักดี ความเอื้อเฟื้อ การให้โดยไม่หวังผล
ตอบแทน อันเป็นบทบาทของพ่อที่กระทำต่อลูก คำ
“พ่อหลวง” จึงมีความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งนัก เราจะเห็นว่า
ตลอดระยะเวลาแห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงปฏิบัติพระองค์ประดุจ
“พ่อ” ที่ทำทุกอย่างเพื่อ “ลูก” ทรงปกป้อง คัดค้านหา
วิธีการต่างๆ เพื่อนำมาซึ่งความสุขแก่ประชาชนชาวไทย
ทั้งหลาย ซึ่งไม่มีหยดน้ำใด ๆ ในโลกที่เป็นเพียงพระองค์

“น้ำรินดินดี” คำที่ใช้ก่อให้เกิดภาพของความ
อุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ “น้ำ” เป็นทรัพยากรสำคัญ

เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิต การเกษตร การ
คมนาคม อุตสาหกรรม โดยเฉพาะประเทศไทยเป็น
ประเทศเกษตรกรรม น้ำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ
เกษตรกรในการทำไร่ ทำนา ทำสวน “น้ำริน” ให้ภาพถึง
น้ำที่ไหลอยู่ตลอดเวลา ไม่ขาดช่วงหรือหยุด ไม่เหือด
แห้ง ไหลรินเต็มอยู่ตลอดก่อให้เกิดความชุ่มฉ่ำ สามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ได้ในทุกโอกาสเมื่อต้องการใช้ “ดินดี”
ให้ภาพของดินดีที่มีสภาพเหมาะสมแก่การเพาะปลูก ซึ่ง
เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับเกษตรกรในการปลูกข้าวให้ผล
ผลิตดี ที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพของชาวไทย และ
ยังเป็นรายได้ของประเทศ และคำว่า “น้ำรินดินดี” นั้นก็
ด้วยพระปรีชาสามารถ พระอุตสาหกรรม พระเมตตา
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงคิดค้นวิธีการที่
จะทำให้ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งดินและน้ำ
เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นอุปการะใน
การทำการเกษตรได้ ซึ่งเราจะเห็นได้จากโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริมากกว่า 2,000 โครงการที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำขึ้น
เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ทั้งดินและน้ำ ทั้งนี้เพื่อให้
พสกนิกรของพระองค์ท่านมาหากินเอ็งชีฟได้ตาม
ถวาทะของแต่ละคน

นอกจากความอุดมสมบูรณ์ การกินดีอยู่ดีใน
ทุกหนทุกแห่งทั่วประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทรงทำเพื่อชาวไทยโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ด
เหนื่อย ไม่เบื่อง่ายแล้ว ความทุกข์ภัยอันตราตรึงทั้งปวง
ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและประเทศชาติ พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวทรงทำให้ “วิหิง” ไปหมดสิ้น คำ “วิหิง”
เป็นคำที่ก่อให้เกิดภาพและความรู้สึกถึงสิ่งที่ไปอย่าง
รวดเร็วห้วงอากาศของนกที่กระพือปีกอย่างแรง บินขึ้นสู่
ท้องฟ้าด้วยความแรงเร็ว และหายไ้ไปจากสายตาในชั่ว
พริบตา เผลอขณะความทุกข์ภัยอันตราตรึงทั้งปวงที่
หมดสิ้นไปอย่างรวดเร็วด้วยพระเมตตา พระอัจฉริย
ภาพ พระอุตสาหกรรม พระเมตตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวที่ทรงช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ภัยไม่ว่าจะเป็น

อัคนีย อัทภย วาตภย ทุพภิกขภัยด้วยการโปรด-
เกล้าฯ ให้จัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ และพระวาทะบททวิษ
ส่วนพระองค์ทำให้ทุกข์ภัยทั้งปวงหมดสิ้นไป ประเท-
ชาติเกิดความสุขสงบ มั่นคง ประชาชนมีความสุข

"องค์สุริยศรีมีธรรมส่อง

ปกครองอย่างทรงพระเมตตา

ดุจปิลลผลาประชา

ทุกข์ร้อนเปิดใจกราชกา ใฝ่ฟ้าเป็นดังฝนดับไฟ

คำ "ฮั" ที่ใช้ขึ้นต้นวรรคแสดงถึงความมก-
ย่อง เกิดขุน เคารพ ขึ้นชมต่อ "องค์สุริยศรี" คำ ๆ นี้ถ้า
เราแยกออกจากกันระหว่างคำ "องค์สุริย" กับ "ศรี"
"องค์สุริย" หมายถึงพระอาทิตย์ซึ่งให้ความสว่าง ถ้าจัด
ความมกมิล ให้ความอบอุ่น ถ้าจัดความหนาวเย็น และ
ให้ชีวิตแก่สิ่งทั้งมวลในโลก ส่วน "ศรี" คือความดีงาม
"องค์สุริยศรี" มีนัยหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวผู้ทรงพร้อมด้วยความดีงามทั้งปวง พระผู้ให้ความ
รุ่งเรือง ความสุขสมหวัง ให้ชีวิตให้แก่มวลประชา
ชาวไทย

คำ "ธรรม" นั้นก็คือ ทศพิธราชธรรม¹ และ จักรวรรดิวัตรธรรม² ซึ่งเป็นธรรมสำหรับผู้ปกครองประเทศ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดมั่น และใช้พระธรรมดังกล่าวนี้ ปกครองประเทศและ ประชาชนของพระองค์มาตลอดตั้งแต่ขึ้นครองราชย์

จนถึงปัจจุบัน ดังพระปฐมบรมราชโองการ "เราจะ ปกครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" ทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มั่นคง ประชาชนปรองดองทุกหมู่ มีสุขโดยถ้วนหน้า

¹ ทศพิธราชธรรม 10 ประการ คือ

1. ทาน คือการให้
2. ทิธ คือการตั้งสังวรรักษากาย วาจาให้สะอาดปราศจากโทษ
3. บริจาค คือการบริจาค สละ
4. อหะระ คือความซื่อตรง ยุติธรรม
5. มัทวะ คือความอ่อนโยน สุภาพ
6. ศาปะ คือการกำจัดความโกรธแค้นและความขุ่น มีความยากับัน
7. อักโรชะ คือการไม่โกรธ
8. อหิงสา คือการไม่เบียดเบียนผู้อื่น
9. ปิโยติ คือความอดทนต่อสิ่งที่ตนควรอดทน
10. อวิโรธนะ คือการปฏิบัติไม่ให้มีผลอาชญาที่ทุกฝ่าย และแห่งละแห่งที่จะ

ไม่ให้อำนาจด้วยอำนาจอันสิ้นร้าย

² จักรวรรดิวัตรธรรม 10 ประการ มีดังนี้

1. อันโธชน สงเคราะห์ชนภายใน
2. พหุภาย บำรุงกองทัพให้เจริญรุ่งเรือง
3. ชัตติย สงเคราะห์ชนชั้นปกครองและทหาร
4. อญยันตะ สงเคราะห์ข้าราชบริพาร และอั้งเพื่ออุปัชฌาย์ราชบริพาร
5. พหุผลคหปิก สงเคราะห์คฤหบดี
6. เณตมชนบท สงเคราะห์ชาวนิกมและชาวนบพ คือประชาชน
7. สมณพราหมณ อุปัชฌาย์สมณชีพราหมณ์ คือภิกษุ
8. มิกขิกชี สงเคราะห์สัตว์
9. นา อหัมมกาโร ปวดจิตใจ ไม่ทำให้อุบัติทุกข์แห่งกองธรรม
10. ธนัง อญูปัทธเจยยาธิ อภัยทรัพย์สงเคราะห์คนยากจน

(จากทศพิธราชธรรม, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2530 หน้า 3-4, 29-34)

“ทุกข์ร้อนใดใดกรรมมา ไอ้ฟ้าเป็นคัมภีร์ดับไฟ”

คำ “กรรม” ให้ความหมายถึงสิ่งที่ค่อย ๆ เกิดขึ้น หรือค่อย ๆ เคลื่อนที่มา มิได้เกิดหรือมาอย่างฉับพลัน รุนแรง รวดเร็ว ในวรรณคดี คำ “กรรม” นอกถึงการเกิดขึ้นของความทุกข์ ความเล็ดร้อน ความอับยากต่าง ๆ แม้มีได้ร้ายแรง เป็นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น “ฟ้า” หมายถึง ความเมตตา ความกรุณา ความช่วยเหลือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นคัมภีร์เช่นท้องฟ้าอันกว้างใหญ่ไพศาลที่ปกแผ่ไปทั่วทุกแห่ง รามภูมิตุคคนผู้ได้รับความเล็ดร้อน ความทุกข์ในทุกแห่ง จะได้รับความเมตตา พระมหากรุณาธิคุณอย่างทั่วถึง “ฟ้า” คือพระมหากรุณาธิคุณ “ไฟ” คือทุกข์ภัย พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยเป็นดังฝนที่ตกลงมาดับไฟได้อย่างทันทีทันใด ทุกข์ภัยต่าง ๆ ตูมตื้นไป ประชาชนมีความสุข ความสบายสบาย

“ภูมิไทย ร่วมร้อยหัวใจ ร่วมไฟร่วมหวัง

ภูมิพลัง แผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่

ภูมิประวัติ ประชาชาติภูมิไทย

ภาคภูมิประชาชน ภูมิพลังแผ่นดิน”

เราจะเห็นว่าในตอนหนึ่งของเพลงเป็นการเล่นคำ “ภูมิ” ทั้งสี่วรรค (เกินความหมายให้หนักแน่นยิ่งขึ้น) สะท้อนถึงความยิ่งใหญ่ในความภาคภูมิใจของการเป็นคนไทยที่ร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคีกัน ความภาคภูมิใจอันเนื่องจากการรวมพลังของคนไทยทั้งมวลที่ทำให้ประเทศชาติมีความยิ่งใหญ่ ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ของชาติไทย ความภาคภูมิใจในชัยชนะของบรรพบุรุษไทยที่ปกป้องรักษาเอกราชของประเทศชาติ มิให้ตกอยู่ในอำนาจของชาติใด และความภาคภูมิใจที่ได้เป็นพสกนิกรได้ร่วมพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

“เกิดให้บน้อมเทิดทูน ธ เนือเกล้า

สราญนามนาทียสุธาสมจินต์

เพริศพรวิพัฒน์เภทภัยพ่ายแพ้สิ้น

นวมินทร์มหาราชาภูมิพล”

“เพริศพรวิพัฒน์เภทภัยพ่ายแพ้สิ้น” การใช้คำในวรรคนี้เราจะเห็นว่าเป็นการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน ระหว่าง “เพริศพรวิพัฒน์” หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง กับ “นวมินทร์มหาราชา” หมายถึง ภัยอันตรายที่ล้อมรอบอยู่รอบ ๆ ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและภัยทั้งหลายก็ล้อมรอบกันไปนั้นก็เนื่องมาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพสกนิกรให้ปราศจากทุกข์ภัย และพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง นอกจากการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันในวรรคดังกล่าวข้างต้นแล้ว เราจะเห็นว่าในตอนหนึ่งของเพลงได้ประพันธ์ใช้คำที่มีสัมผัสกันอยู่ด้วย ซึ่งคำของคำมีความกลมกลืนกัน ชัดเจนกัน เกิดความประสานกัน ดังนี้คือ “เกิด - ฟ้า - นม - น้อม เทิด - ทูน เกล้า - เมา สราญ - บาน นาน - นา สุข - สม เพริศ - แพร้ว แพร้ว - พัฒน์ เภท - ภัย พ่าย - แพ้ จินต์ - ถิ่น” ซึ่งมีทั้งสัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสในวรรค และเป็นทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร โดยเฉพาะวรรค “เพริศพรวิพัฒน์เภทภัยพ่ายแพ้สิ้น” เป็นสัมผัสอักษรที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง /พ/ ทั้งหมด (ยกเว้นคำ “ถิ่น”) ซึ่งลักษณะนี้ก่อให้เกิดการฉีกเสียดของการออกเสียง เมื่อร้องซ้ำกับดนตรีจะเกิดความไพเราะมากขึ้น

นอกจากนี้การใช้คำอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว ในเพลง “ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา” เราจะเห็นว่าบางคำเป็นคำสามัญสรรรค แต่เมื่ออยู่ในตำแหน่งที่พระชะสมในเพลงนี้แล้ว ก็ทำให้เกิดความหมายที่ลึกซึ้ง ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก เกิดภาพ

ทำให้เพลงนี้มีฐานทฤษฎีภาพหรือความงาม เช่น “แผ่นดิน
อินเมืองทอง” หมายถึงแผ่นดินไทยที่มีค่าอย่างยิ่ง หรือ
คำว่า “อุ่นใจไพร่ฟ้า” “อุ่นใจ” คือความอบอุ่นใจ ความ
มั่นคง ปลอดภัย “ไพร่ฟ้า” เป็นนัยของความหมายที่
หมายถึง ประชาชนคนไทยที่เป็นพลนิกรใต้ร่มพระ-
บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้น “อุ่นใจ
ไพร่ฟ้า” หมายถึงชาวไทยทุกคนจะมั่นคง ปลอดภัย
และรู้สึกอบอุ่นใจอยู่เสมอด้วยพระเมตตาของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือในวรรณคดีว่า “ปกครองอย่าง
ทรงพระเมตตา” คำในวรรณคดีมีความหมายที่ชัดเจนอยู่
ในตัว แต่นั่นถึงภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศ-
ชาติและประชาชนชาวไทย ทรงปกครองประชาชนโดย
ใช้ความเมตตาเป็นที่ตั้ง เพลง “ภูมิแผ่นดิน นามท้าว
นพราชา” นับเป็นเพลงที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง มีความหมาย
พิเศษ มีความไพเราะ มีความงาม มีความสง่า ความ
โอ่อ่า สัมกับที่นักประพันธ์เพลงมีความสามารถได้ร่วม
กันสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเชิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว “พ่อหลวง” ของพสกนิกรชาวไทยทุกคนใน
วโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา 5 ธันวาคม

2542

การสร้างภาพพจน์ (Figures of Speech)

การสร้างภาพพจน์ในเพลงนี้เป็นจำนวนมาก
ตลอดเพลง ดังจะยกมากล่าวถึงตามลำดับดังต่อไปนี้

“บุญของแผ่นดินไทย” เป็นการสร้างภาพ
พจน์แบบ บุคคลาธิษฐาน (personification) ถ้าเรา
พิจารณาถึงการสมมติให้แผ่นดินไทยมีชีวิตจิตใจ และ
“มีบุญ” ที่มีพระมหากษัตริย์เจ้านองค์พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว แต่ถ้าหาเหตุผลพิจารณาว่าคำว่า “แผ่นดิน
ไทย” นั้นมิได้ให้เหตุผลความถึงผืนแผ่นดินทางภูมิศาสตร์
หากแต่หมายถึงประชาชนผู้อาศัยอยู่บนผืนดิน เท่ากับ
เป็นการนำคำว่า “แผ่นดินไทย” มาเรียก “คนไทย”

ทั้งหมด เราก็สามารถเรียกการสร้างภาพพจน์ชนิดนี้ว่า
นามนัย (metonymy) ซึ่งบางตำราเรียกชื่อว่า อธินาม-
นัย และคำว่า “แผ่นดิน” ในที่อื่น ๆ อีกหลายแห่งใน
เพลงนี้ก็เป็นอย่างเดียวกัน

“พ่อหลวง” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด นาม-
นัย (metonymy) คือชื่อนามพระนามยกย่องพระองค์เป็น
พ่อผู้ยิ่งใหญ่

“บันไดให้ที่ในทุ่งนามีข้าว น้ำรินลิ้ม...”
อาจเรียกว่า เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด อติพจน์
(hyperbole) ได้หากพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในความ
จริง เพราะพระองค์มิได้ทรงมีศักยภาพตามธรรมชาติที่
จะทรงบันไดให้มีข้าวเต็มทุ่งนาง หรือมีน้ำดีดื่มได้ แต่
ถ้าพิจารณาอีกแง่หนึ่งอาจตีความได้ว่า พระองค์ทรงก่อให้เกิด
ความอุดมสมบูรณ์ทั่วไป โดยโครงการต่าง ๆ อัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ คำว่า “ข้าว” “น้ำ” “ลิ้ม” เป็น
การใช้ สัญลักษณ์ (symbol) หมายถึงการเกษตร
ข้อความว่า “ในทุ่งนามีข้าว” “น้ำริน” “ลิ้ม” ก็เป็น
ส่วนหนึ่งของความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร แต่ไม่ใช่
ทั้งหมด ถ้าพิจารณาในแง่การสร้างภาพพจน์ชนิดนี้ก็
จะถือว่าเป็น สัมพจน์ (synecdoche) ซึ่งในบางตำรา
ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ นามนัย (metonymy) และ
เรียกว่า อุนนามนัย

“ใครเอ๋ย” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด ปฏิ-
พจน์ (rhetorical question) คือเป็นคำถามที่ไม่ต้องการ
คำตอบ เพราะทุกคนที่ได้ยินคำถามจะตอบตรงกันว่า
องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั่นเอง

“ทุกชนิดเหินไปบรรเทา” เป็นการสร้างภาพ-
พจน์ชนิด อุปมา (metaphor) แสดงให้เห็นว่า เมื่อ
ประชาชนประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน พระองค์ก็จะ
เสด็จไปทรงช่วยเหลืออย่างรวดเร็วมาก รวดเร็วกว่าเสด็จ
ไปในอากาศ มิใช่ไปบนพื้นดินอย่างคนธรรมดา

“ด้วยพระบาท” การเรียกพระองค์ว่า “พระ-
บาท” หรือกล่าวว่าพระองค์เสด็จไปด้วยพระบาท ทั้งที่

แต่เข้าไปทั้งพระองค์ หรือแม้เพียงพระบาทก็ทรงบรรเทาทุกข์ได้ เป็นการนำอวัยวะเพียงส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนที่ต่ำสุดของพระองค์มาใช้เรียกด้วยความเคารพอย่างสูง เรียกว่าเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *สัมพจน์* (synecdoche) หรือ *อนุนามนัย*

“ไทยทั้งชาติ” เป็นการนำชื่อชาติไทยมาเรียกคนไทยทั้งหมด เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *นามนัย* (metonymy)

“เมืองทอง” เป็นการใช้ สัญลักษณ์ (symbol) แสดงถึงบ้านเมืองที่มีความสุขความเจริญงดงาม และอุดมสมบูรณ์

“แผ่นดิน...ผ่านพันไทยภัย” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *นามนัย* (metonymy) คือเป็นการนำแผ่นดินมาแทนประชาชนผู้อาศัยบนแผ่นดิน

“ไทยเข้มแข็งนอ” เป็นการสร้างภาพพจน์แบบ *อติพจน์* (hyperbole) กล่าวถึงสิ่งที่เป็นไปได้ แต่เป็นการเปรียบให้เห็นว่าผ่านพันไทยภัยนับครั้งไม่ถ้วน

“พระทรงคุ้มครองไทยไว้” เป็นการสร้างภาพพจน์แบบ *นามนัย* (metonymy) เช่นกัน เพราะเป็นการนำชื่อชาติไทยมาใช้เรียกประชาชนชาวไทย

“ธ เป็นแสงสว่างผ่านคืน” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *อุปมา* (metaphor) เปรียบพระองค์เป็นพลังของแผ่นดิน โดยเอ่ยคำจากคำแปลพระนาม “ภูมิพล” ของพระองค์

“สมานพลังชีวิตของชนชาวไทย” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *อุปมา* (metaphor) เปรียบว่าทรงเป็นศูนย์รวมของชนในชาติ สามารถสมานพลังชีวิต อันได้แก่จิตวิญญาณและจิตสำนึก ความรักในชาติ และเผ่าพันธุ์ของชาวไทยเข้าด้วยกันได้

“อุ่นใจ” เป็นสำนวนง่าย ๆ ในภาษาไทย นับเป็นภาพพจน์ชนิด *อวัตพจน์* (synesthesia) โอน

ความรู้สึกอบอุ่นที่เราสามารถสัมผัสได้ด้วยกายไปสัมผัสด้วยใจ

“ไพร่ฟ้า” เป็นสำนวนไทยง่าย ๆ อีกเช่นกัน เรียกประชาชนว่า “ไพร่” คือผู้อยู่ใต้ร่มพระบรมโพธิสมภารของ “ฟ้า” ซึ่งเป็นคำเรียกพระองค์โดยใช้ภาพพจน์แบบ *นามนัย* (metonymy) เปรียบเทียบพระองค์เป็นสมมติเทพผู้จุติจากฟ้า

“องค์ผู้วิเศษ” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *นามนัย* (metonymy) เรียกพระองค์ว่าเป็นดวงอาทิตย์ ผู้ส่องสว่าง การเปรียบพระองค์เป็นดวงอาทิตย์เป็นการใช้ สัญลักษณ์ (symbol) ด้วยเช่นกัน เพราะดวงอาทิตย์เป็นสัญลักษณ์ของความรุ่งเรือง สว่างสุกใส และความอบอุ่นที่แผ่ให้ชาวโลกอย่างทั่วถึง

“มีธรรมส่อง” เมื่อเปรียบพระองค์เป็นดวงอาทิตย์ ย่อมหมายความว่าพระองค์ส่องแสงสว่าง เพื่อขจัดความมืดมิดแก่ชาวโลก แสงสว่างที่พระองค์ส่องมานั้นคือ “ธรรม” ตามธรรมชาติ “ธรรม” เป็นสิ่งที่ป็นนามธรรม สามารถรับรู้ได้ด้วยใจ แต่เมื่อรวมกับกริยา “ส่อง” เปรียบเป็นแสงที่เห็นได้ด้วยตา จึงนับเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *อวัตพจน์* (synesthesia)

“อุบิลดรอพรประชา” การเปรียบว่าพระองค์ทรงเป็นประคองพ่อของปวงชน เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *อุปมา* (simile) แต่เมื่อมองให้ลึกลงไป คำว่า ปุระชา ในภาษาสันสกฤตแปลว่า “ลูก” โดยตรง ดังนั้น ข้อความนี้จึงนับเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *นามนัย* หรือ *อุปมา* (analogy) ได้อีกด้วย เพราะเป็นการนำภาพ 2 ภาพมาเปรียบเทียบกัน ภาพหนึ่งเป็นภาพของพ่อปกครองลูกและอีกภาพหนึ่งเป็นภาพของพระองค์ทรงปกครองปวงชนชาวไทย

“ทุกข์ร้อนใดใครทราบ ไฉนเป็นคั่งฝ่นคับไผ่” คำว่า “ร้อน” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด *อวัตพจน์* (synesthesia) ของ “ทุกข์” เพราะโอนความรู้สึกที่สัมผัสได้ด้วยใจไปสัมผัสด้วยกาย แต่คำว่า “กราย” เป็น

การสร้างภาพพจน์แบบ การใช้คำให้มีความหมายลดลง (understatement) เพราะโดยปกติความทุกข์ซึ่งเป็นของร้อนไม่อาจจะ “กรวย” มา น่าจะตกโถมเข้ามาอย่างรุนแรง ทั้งนี้ สังเกตจากคำว่า “ไฟ” ในประโยคหลังข้อความที่ว่า “ทุกข์กรวยมา” จึงอาจนับว่าเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด ปฏิทรรศน์ (paradox) ในขณะเดียวกัน ก็สร้างให้ความทุกข์เหมือนมีชีวิตคน ทำอาการเหมือนสิ่งที่มีชีวิต คือ “กรวย” นับเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด บุคคลิษฐาน (personification) ได้อีกแบบหนึ่ง

“ฟ้า” เป็นการขนานพระนามพระองค์ด้วยการสร้างภาพพจน์ชนิด นามนัย (metonymy) โดยการยกองค์พระองค์เป็นสิ่งที่สูงส่งเสมือนฟ้า หรือสมมติเทพ ผู้จิตจากฟ้ากฟัว (ดูคำว่า “ไพร่ฟ้า”)

“เป็นคั้งฝนคั้งไฟ” เป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด อุปมา (simile) ว่าทรงเป็นดังสายฝนที่โปรยปรายลงมาด้วยความทุกข์ร้อน การใช้คำว่า “ฝน” และ “ไฟ” เป็นการใช สัญลักษณ์ (symbol) เพราะ “ฝน” ใช้แทนความชุ่มชื้น ร่มเย็น ความอุดมสมบูรณ์ สุข เป็นสิ่งที่คนเลื่อมใสทั้งพืชและสัตว์ ส่วน “ไฟ” ใช้แทนความเดือดร้อน ความทุกข์ทรมาน ทรมานทุกข์ ไปจนกระทั่งถึงความตาย

“ทุกข์ร้อนใดใดกรวยมา ได้ทั้งเป็นคั้งฝนคั้งไฟ” เมื่อรวมข้อความทั้งหมดเข้าด้วยกัน เราจะเห็นภาพของ “ไฟ” คือความทุกข์น้อย ๆ แอบเฉิบไพร่ฟ้าของพระองค์ทีละน้อย และต่อมาก็คือภาพของสายฝนที่รินหลั่งลงมาดับไฟนั้น จึงนับว่าเป็นการสร้างจินตภาพชนิด การเปรียบเทียบ (contrast) ได้อีกด้วย

“ภูมิไธไทย” การใช้ชื่อ “ไทย” เรียกคนไทยทั้งชาติเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด นามนัย (metonymy)

“ร่วมร้อยหัวใจ” การใช้คำว่า “หัวใจ” เป็นการใช สัญลักษณ์ (symbol) แทนความจงรักภักดี ความผูกพัน และความปรารถนาดีที่มีต่อพระองค์ โสภณา ความจงรักภักดี ความผูกพัน และความปรารถนาดี

คั่งถั่วซึ่งเป็นนามธรรมมาร้อยรวมกันราวกับเป็นของที่ต้องใช้

“ภูมิพลั แผ่นดินอันยิ่งใหญ่” มีความหมาย 2 นัย คือหากตีความเป็นการเล่นคำจากคำแปลพระนามของพระองค์ ก็หมายความว่าประชาชนมีความภูมิใจในพระองค์ผู้เป็นพลังของแผ่นดิน ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างภาพพจน์ชนิด นามนัย (metonymy) แต่หากตีความอีกแง่หนึ่งว่า ประชาชนภูมิใจในพลังของตนเอง ว่าพลังของประชาชนนั้นยิ่งใหญ่ คำว่า “แผ่นดิน” ก็จะเป็นคำเรียกประชาชนเจ้าของแผ่นดินด้วยภาพพจน์แบบ นามนัย (metonymy) ในทำนองเดียวกัน

“ภูมิไทท” คำว่า “ไทท” แปลว่าแผ่นดิน ครอบคลุมความถึง ดินแผ่นดิน องค์พระเต็มแผ่นดิน หรือประชาชนก็ได้ ซึ่งอาจเป็นการสร้างภาพพจน์แบบ นามนัย (metonymy) เช่นเดียวกับข้างต้น

“ภูมิพลัแผ่นดิน” ข้อความนี้แสดงให้เห็นชัดว่าประชาชนมีความภาคภูมิใจในพระองค์ผู้เป็นพลังของแผ่นดิน เป็นการสร้างภาพพจน์แบบ นามนัย (metonymy) อีกแห่งหนึ่ง

“ภูมิพลัแผ่นดินอันยิ่งใหญ่...ภูมิไทท...ภูมิพลัแผ่นดิน” หากนำข้อความต่อไปนี้มารวมกัน อาจได้ความหมายเป็นอย่างเดียวกันว่า ประชาชนมีความภาคภูมิใจในพระองค์ผู้เป็นพลังของแผ่นดิน เป็นการยกย่องความ แต่หากตีความแยกกัน ก็อาจหมายความว่าประชาชนมีความภาคภูมิใจหลายประการ

“เกิดไถ้นบ้น้อมคิดทูน ร เหมือเกล้า” เป็นการสร้างภาพพจน์แบบ สติพจน์ (hyperbole) เพราะในความเป็นจริงไม่มีใครสามารถเจิดชูใครไว้บนศีรษะได้ตลอดเวลา แต่เป็นความเปรียบให้เห็นถึงความจงรักภักดี และเทิดทูนบูชาอย่างสูง

“ภกณัทย่อยท้าน นวมินทร์มหาราชภูมิพล” เป็นการถวายพระพรให้ภกณัทย่อยท้านแก่พระองค์จนหมดอันไม่มีเหลือ หัวการสร้างภาพพจน์แบบ สติพจน์

(hyperbole) อันกล่าวถึงสิ่งที่เกินไปไม่ได้ และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างภาพพจน์แบบ บุคคลาธิษฐาน (personification) ด้วย โดยสมมติให้เอกภพต่าง ๆ มีจิตมาสู้รบกับพระองค์จนพ่ายแพ้

การสร้างภาพพจน์ต่าง ๆ ในเพลงนี้ มักใช้คำประเภทที่ส่งผลให้เห็นภาพธรรมชาติ เช่น “แผ่นดิน”

“ฟ้า” “ฝน” “ไฟ” “น้ำ” “ดวงอาทิตย์” ตะกอนให้เห็นว่า สุนทรมีความตระหนก สำนึกและซาบซึ้งในพระมตตาบารมี และพระมหากษัตริย์ผู้เป็นบรรพบุรุษของพระองค์ และเป็นประจักษ์พยานที่ส่องมาจัดความมืดมนให้แก่ชาวโลก หรือสายฝนที่โปรยปรายลงมาดับความทุกข์เข็ญแก่พลกรักร

ความประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์

รูปแบบเพลงนี้มีโครงสร้างทำนองแบบ A B C D E ท่อน A และท่อน B เป็นจังหวะสโลว์มาร์ช (Slow March) ส่วนท่อน C D และ E เป็นจังหวะมีเดียม มาร์ช (Medium March) ท่อน A มี สวลี ผาดพันธุ์ ร้องคำร้อง 3 วรรคแรก จินตนา สุขสถิต ร้องคำร้อง 3 วรรคต่อมา และทิพย์วัลย์ เป็นกัณธ ร้องคำร้อง 3 วรรคสุดท้ายของท่อน A นักร้องชาย คือ ชรินทร์ นันทนาคร ร้องคำร้อง 3 วรรคแรก ในท่อน B นริศ ทาบี ร้องคำร้อง 3 วรรคต่อมา และจบท่อน B ด้วยสโลว์ มาร์ช (Slow March) โดยสุภาพ วงศ์อำมร ต่อจากนั้นดนตรีเล่นท่อน C เป็นจังหวะมีเดียม มาร์ช (Medium March) คือมีนักร้องหญิง ร้องสลับกัน ในท่อน C และ D คือ นักกร้องหญิงร้องบทที่ 1 ของท่อน C และ D นักร้องชายร้องบทที่ 2 ของท่อน C และ D ท่อน E นักร้องชาย-หญิง ร้องพร้อมกัน ในท่อน E แล้วร้องสลับกันในท่อน C D และ E อีก 1 เที่ยว โดยคำนึงการเท่าเทียมกันที่สมควร

ส่วนในด้านทำนองเพลง ผู้ประพันธ์ใช้บันไดเสียง ที แฟล็ต เมเจอร์ (E^b) ในท่อน A และ B และใช้บันไดเสียง บี แฟล็ต เมเจอร์ (A^b) ในท่อน C D และ E การเลือกาวีเคราะหที่นี้ผู้เขียนขอปรับใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) ในท่อน A และ B ซึ่งประกอบด้วย ตัวโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด แต่เนื่องจากบันไดเสียงเดิมมี การแปลงเสียงตัว โน้ต ที เมเทิ นอีก ตำแหน่งจึงตรงกับคำร้อง “เล่า” บันไดเสียงเดิมเป็น

ที เมเจอร์ (ที) ดังนั้นบันไดเสียงใหม่จึงกลายเป็น เสียงซอล ฮาร์โมนี (ซี) ส่วนในท่อน C D E เดิมเป็น บันไดเสียง บี แฟล็ต เมเจอร์ บันไดเสียงใหม่จึงกลายเป็น บี เมเจอร์ (บี) ซึ่งประกอบด้วยตัวโน้ต ฟา ซอล ลา ที โด เร มี ฟา

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกรอการกำหนดระดับเสียงของเพลงร้องนั้น ผู้ประพันธ์เพลงจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้ร้อง คือจะต้องออกเสียงได้สะดวก ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป เพราะช่วงเสียงของคน (ระยะระหว่างเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด) จะแคบกว่าช่วงเสียงของเครื่องดนตรี การฝึกหัดอ่านโน้ตขับร้อง หรือฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีต่าง ๆ มักจะกำหนดให้ใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) ซึ่งถือว่าเป็นบันไดเสียงที่ง่ายที่สุด เนื่องจากตัวโน้ตทุกตัวจะไม่มี การแปลงเสียงคือประกอบด้วย โน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ดังนั้นเครื่องดนตรีจำพวกคีย์บอร์ด เช่น เปียโน ออร์แกน ก็คือ คีย์ที่มีสีขาวล้วน ๆ

แต่ถ้าเป็นเพลงที่มีการขับร้อง ไม่ตามาวอใช้ บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) ได้เสมอไป เพราะอาจจะมีปัญหาเรื่องการออกเสียงของผู้ร้อง การที่ผู้เขียนเปลี่ยนมาใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) เพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้นสำหรับการวิเคราะห์ แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติจริง จะต้องใช้บันไดเสียงเดิมที่ผู้ประพันธ์เพลงกำหนดไว้ เพราะเป็นบันไดเสียงที่เหมาะสมแล้ว

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

วารสารใช้ภายในหอสมุด

24 ธ.ค. 2555

คำร้องท่อน A วรรคแรก "บุญของนาคันคิน
ไทย" จำนวนคำในวรรคนี้มี 6 คำ แบ่งจังหวะคำแบบ
2/3 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์สามัญ จัตวา/เอก
สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต ซอธ โด / มี ฟา ซอธ
เสียงคำ "บุญ" ในคำที่ 1 และคำ "ไทย" ในคำที่ 5 ของ
วรรคเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญประสานสัมพันธ์กับ
เสียงโน้ตคือเสียง ซอธ เป็นการร้องในลักษณะเกร็งเท่า
วรรคที่ 2 "ห่อหวนบันลือไผ่" มีคำในวรรค 5 คำ
แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 เช่นเดียวกับวรรคแรก แต่
กลุ่มเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียง โท จัตวา / สามัญ สามัญ
โท และกลุ่มเสียงโน้ตคือ โด มี ซอธ / มี เร โด เสียงคำ
"ห่อ" ในคำที่ 1 และคำ "ไผ่" ในคำที่ 5 ของวรรคเป็น
เสียงโท ประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ตคือเสียง โด ทั้ง
เสียงขึ้นต้นและเสียงตก สวลี ผกาพันธุ์ ส่งท้ายด้วย
เสียงร้องในวรรคที่ 3 ว่า "ทีน / หุ่น / มีข้าว" ใน
รูปแบบ 2/2/2 เสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / ตรี จัตวา /
สามัญ โท เสียงโน้ตคือ ลา โด / เร โด / ลา ซอธ กลุ่ม
เสียงโน้ตที่นำขึ้นคือ การใช้เสียง ลา กับ ซอธ ตรง
กันเสียงวรรณยุกต์โท เสียงตกในคำ "ข้าว" ที่ออกมาเป็น
เสียงซอธ เป็นการทอดเสียงจบวรรคและจบตอนของ
บทร้องคนที่ 1

จินตนา สุขสถิตมีรับช่วงร้องว่า "นารีน / ดิน
ดี / ไครเฒ่า" มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ ตรี สามัญ /
สามัญ สามัญ / สามัญ โท และกลุ่มเสียงโน้ต คือ มี เร /
โด ที / ลา ซอธ วรรคนี้เป็นวรรคที่น่าศึกษาเป็นพิเศษ
เพราะมีกลุ่มเสียงโน้ตที่เรียงจากเสียงสูง มี ไม่เสียงตาม
ลำดับลงมาจนถึงตกด้วยเสียง ซอธ ซาร์ป รวม 6 เสียง
เสียงวรรณยุกต์โท ในคำ "เฒ่า" ถอดกลืนกับเสียงโน้ต
ซอธ ซาร์ป ศึกษาในเส้นความรู้ลักษณะซึ่ง วรรคที่ 2
"หูกบือ / เขินไป / บรรเทา" มีเสียงวรรณยุกต์ คือ ตรี
สามัญ / จัตวา สามัญ / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต
คือ เร โด / เร โด / ที ลา มีเสียงโน้ตที่เรียงลำดับจาก
เสียงสูง เร ไปถึงเสียงต่ำ ลา รวม 4 เสียง แต่จำเสียง เร
โด / เร โด ทำให้ได้ข้อสังเกตว่า เสียงตรีและเสียงจัตวา

สัมพันธ์กับเสียงโน้ตเสียงเร ส่วนเสียงสามัญสัมพันธ์กับ
เสียงโน้ตได้ถึง 3 เสียง คือ เสียง โด ที และลา วรรคที่
3 มีคำร้องอยู่ 3 คำ คือ "สัวะพระบาท" ประกอบด้วย
เสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ เอก กลุ่มเสียงโน้ต คือ ลา
ซอธ ฟา เรียงจากเสียงสูงมาต่ำ เสียงเอก เป็นเสียงที่ต่ำ
ที่สุด เสียงโน้ตที่ใช้เสียงฟา ซึ่งเป็นเสียงต่ำที่สุดในกลุ่มนี้

ทิพย์วัลย์ ปิ่นภิบาล รับช่วงร้องเป็นลำดับที่
สาม "เอื้อนศตวรรษ" กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก เอก /
สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอธ โด / เร มี เสียงเอกใน
คำ "เอื้อน" กับเสียงเอกในพยางค์ "ศ" มีความแตกต่าง
กัน เสียงโน้ตในคำ "เอื้อน" ต่ำกว่าจึงใช้เสียงโน้ต "ซอธ"
ส่วนพยางค์ "ศ" ในคำ "ศต" ออกเสียงสูงกว่าเสียงโน้ต
ที่ใช้ใช้เสียง โด ซึ่งสูงกว่าเสียง ซอธ ถึง 3 เสียง เสียง
ตรีในคำ "วรรษ" เป็นเสียงสูงที่สุดในกลุ่มนี้ จึงมีเสียง
โน้ตเป็นเสียง "มี" วรรคต่อมาคือ "ธ" มี โท / ทั้งซอธ
/ พันภัย ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี สามัญ
สามัญ / ตรี โท / ตรี สามัญ แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 /
2 กลุ่มเสียงโน้ต คือ เร โด ที / ลา ซอธ / ลา ซอธ เป็น
กลุ่มเสียงที่เรียงจากเสียงสูง เร ลงมาถึงเสียงต่ำ ซอธ
รวม 5 เสียง แล้วใช้เสียง ลา ซอธ จำอีกในช่วงคำ 2 คำ
สุดท้าย เสียงสูง เร ไร่กับเสียง ตรี ในคำ "ธ" ซึ่งเป็น
เสียงตรีเน้นหนัก ส่วนในคำ "ทั้ง" และ "พัน" เป็นเสียง
ตรีที่เป็น คำเป็น ไม่นับหนักเท่าคำ "ธ" ในคำแรกของ
วรรค เสียงโน้ตจึงออกมาเป็นเสียง ลา ส่วนกลุ่มคำที่เป็น
เสียงสามัญในคำ "นารีไทย" และ "ธ" ใช้เสียง โด ที
และ ซอธ มีข้อสังเกต คือ ในช่วงเริ่มต้นของวรรคใช้
เสียงสูง ส่วนในช่วงท้ายจบด้วยเสียงที่ ต่ำกว่าคือ ซอธ
ซึ่งเป็นเสียงที่เหมือนบอกให้ผู้ฟังทราบว่า จบท่อน
วรรคนี้มีคำที่เป็นเสียงโทเพียงคำเดียวคือคำ "ชาติ" ผู้
ประพันธ์เพลงใช้เสียง ซอธ ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติ
ของเสียงวรรณยุกต์โทซึ่งเป็นเสียงลักษณะปลายเสียงตก
.."

ชวนนท์ เน้นทามาตร ร้องนำในวรรคแรกของ
ท่อน B ว่า "นาคันคิน / ดินเมืองทอง" แบ่งจังหวะคำ

แบบ 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ เอก สามัญ / เอก สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอด โด / มี ฟา ซอด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเสียงโน้ตของวรรณคดีท้าวผกผัน ร้อง จะเห็นได้ว่าใช้กลุ่มเสียงโน้ตอย่างเดียวกัน คือ ซอด โด / มี ฟา ซอด แต่เมื่อเป็นเสียงของนักร้องชายให้เสียงโน้ตเป็นเสียงบนในกลุ่มเสียง มี ฟา ซอด ผู้ฟังจึงได้ยินเสียง “อันเมืองทอง” เป็นเสียงสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเสียง “แผ่นดินไทย” ที่ท้าวผกผันร้อง ซึ่งเป็นกลุ่มเสียง “มี ฟา ซอด” เสียงล่าง นอกจากมีเสียง “ซอด” ในคำ “แผ่นดิน” กับเสียง “ซอด” ในคำ “ทอง” ก็มีความแตกต่างกันด้วย “แผ่นดิน” เป็นเสียงเอก จึงใช้ “ซอด” คำ ส่วน “ทอง” เป็นเสียงสามัญ จึงใช้ “ซอด” สูง วรรคต่อมาเรื่องราว “ผ่านพ้น / ไท่ยก / เมืองทอง” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ เอก ตรี / สามัญ สามัญ สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ฟา ลา / ซอด ฟา / มี เร เสียงที่สูงที่สุดในกลุ่ม คือ เสียงตรี ในคำ “ผ่าน” ใช้เสียงโน้ต เสียง “ลา” ซึ่งเป็นเสียงสูงที่สุดในกลุ่มเช่นกัน ส่วนคำ “ผ่าน” เป็นเสียงเอก ซึ่งเป็นเสียงต่ำที่สุดในกลุ่ม มีเสียงสามัญเรียงติดต่อกัน 4 เสียง ผู้ประพันธ์เพลงใช้เสียงโน้ตเรื้อรังจากซอดมาเจี๊ยงเสียงต่ำที่สุดในกลุ่มเป็นเสียง เร รวม 4 เสียง เสียง “ผ่าน” กับเสียง “มี” เป็นเสียง ฟา เสียงเดียวกัน ทำให้ได้ข้อสังเกตว่า เสียงเอกและเสียงสามัญสามารถใช้เสียงโน้ตเสียงเดียวกันได้ วรรคที่สาม “พระทรง / คู่มกรทอง / ไท่ยกไว้” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ที่น่าสังเกตคือ ตรี สามัญ / ตรี สามัญ / สามัญ ตรี มีกลุ่มเสียงโน้ต คือ มี เร / มี เร / มี ฟา เสียงโน้ต “มี” ในช่วงจังหวะ 2 ช่วงแรก ใช้กับคำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ตรี คือ พระ และ คู่ ส่วนเสียงสามัญ คือ ทรง และ ครอง ใช้เสียง เร ซึ่งเป็นเสียงต่ำกว่าเสียง มี แต่ในช่วงจังหวะที่สาม เสียงสามัญในคำ ไท่ยก อยู่ติดกับเสียงตรี ไว้ ซึ่งเป็นเสียงสูงกว่า ผู้ประพันธ์เพลงจึงใช้เสียง มี ในคำเสียง สามัญ และใช้เสียง ฟา ในคำเสียงตรี

นริศ อารีย์ ร้องต่อในวรรณบาทที่สองว่า “ธ เป็น / พัง / แผ่นดิน” โดยแบ่งวรรคคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี สามัญ / สามัญ สามัญ / เอก สามัญ และมีกลุ่มเสียงโน้ตคือ ลา ซอด / ฟา มี / เร มี วรรคเดิมเสียงสูงที่สุดคือ เสียงตรี อยู่คำแรกของวรรคแรกด้วยเสียงต่ำที่สุด คือ เสียงเอก เสียงโน้ตที่เป็นเสียงสูงที่สุดในกลุ่มคือ เสียง ลา จึงใช้กับคำเสียง ตรี และใช้เสียง เร ซึ่งเป็นเสียงต่ำที่สุดในกลุ่มด้วยเสียง เอก เสียงสามัญให้เสียง ซอด ฟา และ มี วรรคที่สอง “สมาน / พัง ชีวิน / ขอรชนาวไทย” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 4 / 4 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ เอก จัตวา / ตรี สามัญ สามัญ สามัญ จัตวา สามัญ สามัญ สามัญ และมีกลุ่มเสียงโน้ต คือ โด มี / ฟา มี เร โด / เร โด ที่ ๑) วรรคนี้มีเสียง ตรี เป็นเสียงที่สูงที่สุดในพยางค์ “พ” (พัง) ใช้เสียง ฟา เสียงต่ำที่สุดคือเสียง ลา ใช้กับคำ เสียงสามัญ ไทย ซึ่งอยู่คำสุดท้ายของวรรค มีเสียง ที่ แผล็ค อยู่หน้าเสียง ลา เป็นเสียงที่ต่อเนื่องต่อกัน มีข้อที่น่าสังเกตคือ เสียง เร และ มี ใช้กับ เสียงจัตวา และเสียง สามัญ ได้อย่างกลมกลืน และมีการใช้เสียงโด กับคำที่เป็นเสียงสามัญ

สุเทพ วงศ์กำแหง เป็นผู้ขับร้องตามวรรณคดีท้าวผกผันของท่อน B โดยเริ่มต้นว่า “อุ่นไกรท้าว / พระบุญญาภริกาไร” แบ่งจังหวะคำเป็น 4/5 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ โท ตรี / ตรี สามัญ สามัญ เอก สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอด โด เร มี / ฟา มี เร โด ซอด เสียงต่ำที่สุดของวรรคนี้คือ เสียง อุ้ม ในคำแรกของวรรค และเสียง ไกร ในคำสุดท้ายของวรรค ใช้เสียง ซอด คำในคำ อุ้ม และ ซอด สูงในคำ ไกร ในกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ “เอก” สามัญ โท ตรี” เมื่อเปรียบเทียบกับโน้ตจะเห็นได้ว่า เสียงเอกเป็นเสียงที่ต่ำที่สุด เสียง สามัญเป็นเสียงสูงกว่าเสียงเอก เสียงโทเป็นเสียงสูงกว่าเสียงสามัญ และเสียงตรีเป็นเสียงที่สูงที่สุดในกลุ่ม ในกลุ่มเสียง 5 คำของจังหวะพัง เสียงเอกในคำ เกริก ก็ยังเป็นเสียงต่ำที่สุดในกลุ่ม ผู้ประพันธ์เพลงใช้เสียง โด

เสียงสามัญใช้เสียง มี กับ เร ในคำ บุญญา บุญ สูงกว่า
 ญว เพราะอยู่ชิดเสียง ฟา ในคำ พระ ซึ่งเป็นเสียงตรี
 วรรคสุดท้ายร้องว่า "ภูมิพล / มหาราชา" แบ่งจังหวะคำ
 เป็น 3/4 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ สามัญ ตรี สามัญ /
 สามัญ จัตวา สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ตคือ ฟา มี
 เร / โด เร โด โด เสียงโน้ตมีเพียง 4 เสียง แต่ใช้วิธีการ
 เรียงเสียงและประกอบเสียงอย่างประสานสัมพันธ์ กล่าว
 คือ ใช้เสียง ฟา กับเสียงสามัญในคำ ภู ที่ใช้เสียง ฟา ซึ่ง
 เป็นเสียงที่สูงที่สุดในกลุ่มเสียงนี้เพราะเป็นเสียงที่ต่อ
 จากเสียง ซอธ ในคำว่า ไกร เมื่อพิจารณาคำว่า ภูมิพล
 จะดังกล่าได้ว่า เน้นเสียงที่ ภู แล้วลดเสียงตามลำดับจาก
 มิ ถึง พอ เสียงโน้ตจึงเรียงจากสูงมาต่ำคือ ฟา มี เร คำ
 มหาราชา เสียงสูงที่สุดคือพยางค์ (ม)หา ซึ่งเป็นเสียง
 จัตวา ใช้เสียง เร พยางค์ที่เหลือทั้ง 3 พยางค์คือเสียง
 เป็นเสียงสามัญ ใช้เสียง โด เป็นการไว้ช่องต่ำในตอน
 จบท่อน

คำร้องในท่อน C คือเป็นนักร้องหญิงร้องหมู่
 พร้อมกันว่า "ฮ้างค์ / สุริยศรี / มีธรรมสอง" แบ่ง
 จังหวะคำแบบ 2/3/3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท
 สามัญ / เอก สามัญ จัตวา / สามัญ สามัญ เอก กลุ่ม
 เสียงโน้ตคือ โด ฟา / ลา ที โด / ฟา มี เร กลุ่มเสียงที่
 น่าสนใจคือกลุ่มเสียงในจังหวะที่สอง เริ่มจากต่ำไปสูง
 คือ ลา ที และ โด ในครั้ง สุริยศรี แะออกจากสูงมาต่ำคือ
 ฟา มี เร ในคำ มี ธรรม สอง โดยใช้เสียงนำวรรคเสียง
 ที่สองคือ ฟา มี เร เป็นเสียงเน้นด้วยเสียงสูง ฟา วรรค
 ต่อมาคือ "ปกครอง / อย่างทรง / พระเมตตา" แบ่ง
 จังหวะแบบ 2/2/3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ
 / เอก สามัญ / ตรี โท สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ เร
 ซอธ / เร ฟา / ลา ซอธ มี กลุ่มเสียงโน้ตทั้ง 3 ช่วง
 จังหวะนี้เป็นกลุ่มเสียงโน้ตที่ข้ามเสียง ทำให้เสียงลั่นชัด
 และเมื่อคิดเป็นนักร้องชายร้องหมู่ต่อว่า "คู่มิตรพล
 ประชา" ยิ่งทำให้เห็นความประสานสัมพันธ์ชัดเจน
 เพราะวรรคนี้ร้องเร็ว-รวมเรียงกลุ่มโน้ตถึง 6 เสียง จาก
 โด เร มี ฟา ซอธ ลา ด้วยโน้ตเขยิบขึ้นเดียว เสียง

วรรณยุกต์คือ เอก เอก สามัญ เอก สามัญ สามัญ เสียง
 ถ้านับเสียงเอก ในคำ คู่อ กับ เหม่า และเสียงสามัญใน
 คำ (ประชา) และตามมาด้วย "ทุกขร้อนใดใดคราจะมา"
 แบ่งจังหวะคำ 2/2/2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์เสียงเด่นคือ
 เสียงตรี - ตรีโน้ต ฟา ทุกขร้อน ซึ่งผู้ประพันธ์เพลงใช้
 เสียง ลา ลา ในคำ ทุกขร้อน เพื่อกันเสียงรับช่วงต่อจาก
 คำ (ประชา) ส่วน 4 เสียงต่อมาเรียงเสียงโน้ตกันจะจาก
 สูงลงต่ำคือ ซอธ ฟา มี เร แล้วจบด้วย โดขึ้นเป็น / คัง
 ฟน / คับฟ" แบ่งจังหวะคำแบบ 3/2/2 กลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์คือ โท ตรี สามัญ / เอก จัตวา / เอก สามัญ
 กลุ่มเสียงโน้ตคือ ฟา ที โด / ฟา ซอธ / มี ฟา ผู้
 ประพันธ์เพลงใช้เสียง ฟา เป็นหลัก โดยกำหนดให้อยู่
 คัม 2 ช่วงและปิดท้าย นับเป็นการประสานสัมพันธ์อีก
 รูปแบบหนึ่ง คำ ฟา ซึ่งเป็นเสียงตรี เป็นเสียงเด่นที่สุด
 ในวรรคนี้ ใช้เสียง ที ผลัด ซึ่งเป็นเสียงสูงที่สุดในกลุ่ม
 เสียงโน้ตด้วย และเสียงเอก ในคำ คับ เป็นเสียงต่ำที่สุด
 ใช้เสียง มี ซึ่งเป็นเสียงโน้ตที่ต่ำที่สุดในกลุ่มเสียงโน้ต
 ด้วย

ท่อน D คือเป็นนักร้องหญิงร้องหมู่ว่า "ภูมิ
 โทธ / ร่วมร้อยหัวใจ / ร่วมไผ่ร่วมหวัง" แบ่งจังหวะคำ
 แบบ 3/4/4 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ สามัญ
 สามัญ / โท ตรี จัตวา สามัญ / โท เอก โท จัตวา กลุ่ม
 เสียงโน้ตคือ ฟา ฟา ฟา / เร ฟา ฟา มี / เร โด เร มี
 เสียงที่มากที่สุดที่สุดในวรรคนี้คือเสียงสามัญ ส่วนเสียง
 โน้ตที่ใช้มากที่สุดคือ เสียง ฟา เมื่อพิจารณาด้านความ
 ประสานสัมพันธ์ ผู้ประพันธ์เพลงใช้เสียง ฟา กับคำที่
 เป็นเสียงสามัญ เสียง ตรี และเสียงจัตวาได้อย่างกลม
 กลืน โดยใช้การข้ามเสียง เร ฟา ในคำ ร่วมร้อย และใช้
 การเรียงเสียงจากสูงไปต่ำคือ ฟา มี ในคำ หัวใจ ส่วนคำ
 ร่วม ในจังหวะท้าย ยืนด้วยเสียง เร และใช้เสียงต่ำ โด
 ในคำเสียงเอก ไผ่ เสียงสูง มี ในคำเสียงจัตวา หวัง
 วรรคต่อมาคือ "ภูมิพล / แผ่นดิน / อันนี้ / ยิ่งใหญ่"
 แบ่งจังหวะคำเป็น 3/2/2/2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ
 สามัญ ตรี สามัญ / เอก สามัญ / เอก ตรี / โท เอก กลุ่ม

เสียงโน้ตคือ มี ฟา เร / เร มี / ฟา ซอล / มี โด มี
 ข้อสังเกตคือมีเสียงโน้ตจากเสียง เร ไปถึง ซอล 4 เสียง
 ในคำ แผ่นดินจีนนี้ เสียงที่ต่ำที่สุดคือเสียง โด ตรงกับ
 คันทันซอก ก็คือ ใหญ่ เสียงต่ำที่สุดคือเสียง ซอล
 ในคำ นี้ ศิลปินนักร้องชาวไท่ท่งว่า "ภูมิประวัติ /
 ประชา / ชาตภูมิ / โศก" แบ่งจังหวะคำเป็น 3/2/2/2 มี
 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ สามัญ เอก / สามัญ
 สามัญ / โท สามัญ / เอก สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ โด
 ที ๓ / ที โด / เร โด / ๓ ที มีข้อสังเกตคือการใช้
 เสียง ที เฟสค์ ถึง 3 แห่งในพยางค์ ประ(วัติ) ประ(ชา)
 และ โศก และมีโน้ตอยู่เพียง 4 เสียง โดยผู้ประพันธ์
 เพลงใช้วิธีเรียงกลุ่มเสียงจากสูงลงต่ำ 3 เสียง สลับกับ
 เสียงจากต่ำไปหาสูง 3 เสียง แล้วสลับจากสูงไปหาต่ำ 2
 เสียง โดยใช้เสียง โด เป็นส่วนร่วม และปิดท้ายด้วยการ
 ใช้นเสียง ๓ กับ ที วรรณยุกต์คือ "ภาค" / ประชาชัย /
 ภูมิธัง / แผ่นดิน" แบ่งจังหวะคำแบบ 2/3-3/2 มีกลุ่ม
 เสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ / สามัญ สามัญ สามัญ /
 สามัญ ตรี สามัญ / ๓๐ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ โด
 เร / เร มี ฟา / ซอล ๓ ซอล / เร ซอล มีการเรียงเสียง
 โน้ตจากเสียง โด ไปถึงเสียง ๓ โดยมีการข้ามเสียง เร
 และใช้เสียง ๓ กับ เร สลับกับเสียง ซอล วรรณยุกต์ให้
 รสชาติความประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณยุกต์กับ
 สัตยคติอย่างเหมาะสม

ข้อ ๕ กำหนดให้ศิลปินนักร้องทุกคนร้อง
 พร้อมกัน ทั้งส่วนโดยเริ่มคำร้องว่า "เกิดให้ / มนหม่อม /
 เกิด / ๕ เหม็ด / เกด้า" แบ่งจังหวะคำเป็น
 2/2-2/2/1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท ตรี / ตรี ตรี /
 โท สามัญ / ตรี จักว / โท วรรณยุกต์เสียงวรรณยุกต์ที่
 ขาดไปคือเสียงเอก มีเสียงตรี 4 เสียง โท 3 เสียง สามัญ
 และจัตวาอย่างละ 1 เสียง เมื่อพิจารณาจากกลุ่มเสียงโน้ต
 คือ โด ๓ / ๓ ๓ / ฟา ซอล / ๓ ที / เร เสียงที่
 เล่นซัดคือ เสียง ๓ ในคำ ให้ มนหม่อม และ เหม็ด เสียง
 ที่ต่ำคือเสียง โด กับ เร ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์โท ในคำ
 เกิด กับ เกด้า วรรณยุกต์คือ "สราญ / นามนา / ทัก" /

อุซัว / วมอินต์ เป็นเสียงที่แทรกกลาง โดยมี "พรึก-
 แหว้ว / พัทพ์ / เกพ / พวพ / ฮัน" ซึ่งเป็นกลุ่ม
 เสียงโน้ตกลุ่มเดียวกันกับ "เกิดให้มนหม่อมเกิดขุน ๓
 เหนือเกด้า" กลุ่มเสียงที่แทรกกลางระหว่างสองวรรคนี้
 คือ เร ซอล / ซอล ซอล / เร มี / ฟา ๓ / ที ซอล กลุ่ม
 เสียงโน้ตของวรรคนี้มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ กล่าวคือ มี
 การใช้เสียง เร เป็นหลักในตอนต้นจังหวะ ซึ่งเป็น เสียง
 วรรณยุกต์เอก ในพยางค์ (สราญ) กับ (ทัก) โดย
 จังหวะแรกใช้เสียง ซอล จ้า 3 เสียง ในคำที่เป็นเสียง
 สามัญ (สราญนามนา) ส่วนจังหวะหลังมีการใช้เสียง
 โน้ตเรียงเคียงคู่ไปสูงคือ มี ๓ แล้วข้ามเสียง ซอล ไป
 ให้เสียงต่ำไปสูงคือ ๓ ที วรรณยุกต์คือ "นามนรินทร์ /
 นามนา / ภูมิธ" มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ ที ที ๓ / ที
 โด ที ๓ / ซอล ๓ ฟา เป็นการส่งท้ายการจบเพลงโดย
 เน้นเสียง ที เฟสค์ ถึง 4 เสียง เสียงที่ต่ำที่สุดคือเสียง
 ฟา ในคำ พอ

การศึกษาความสัมพันธ์สัมพันธ์ระหว่าง
 วรรณยุกต์กับลักษณะการไหลของคำได้ข้อ
 สังเกตสำคัญ 5 ประการ กล่าวคือ

ประการแรก ผู้ประพันธ์คำร้องและผู้ประพันธ์
 ทำนองรวม ๑ คน มีความสามารถในการประสานเสียง
 วรรณยุกต์ในคำให้สัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้อย่างกลม-
 กลืน ทำให้ผู้ได้ยินได้ฟังเพลงนี้มีความรู้สึกสนใจไม่จืด
 จะร่วมร้อง

ประการที่สอง เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่
 ปรากฏในเพลงนั้น ผู้ประพันธ์ทำนองใช้ศิลป์
 (technique) ต่าง ๆ เช่น ใช้เสียงคั่นกับเสียงตกในวรรค
 เป็นเสียงโน้ตเสียงเดียวกันกับคำที่มีเสียงวรรณยุกต์เสียง
 เดียวกัน ใช้กลุ่มเสียงโน้ตไล่ระดับจากสูงไปหาต่ำ หรือ
 จากต่ำไปหาสูง หรือใช้เสียงโน้ตเสียงใดเสียงหนึ่งเป็น
 หลัก แล้วใช้เสียงโน้ตอื่น ๆ สอดสลับบ้าง ซัดเสียงบ้าง
 ศิลปวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ทำให้ทำนองเพลงมีรสชาติ
 สดุดึงประสานสัมพันธ์กับคำร้อง

ประการที่สาม การเว้นจังหวะคำในรูปแบบ
ต่าง ๆ สอดคล้องประสานสัมพันธ์กับทำนองเพลง

ประการที่ดี การใช้จังหวะสอดคล้องกับการสื่อ
คำและความ คือ เริ่มต้นด้วยจังหวะสโลว์มาร์ช (Slow
March) และร้องเดี่ยว และใช้จังหวะมีเดียม มาร์ช
(Medium March) ในการร้องหมู่ แยกหญิง-ชาย ใน
ท่อน C D กับร้องพร้อมกันในท่อน E

ประการสุดท้าย นักร้องหญิง-ชายที่ร้องเดี่ยวมี
ความสามารถในการตีความวรรณศิลป์ ทำให้คิดกลี
งดนตรีทั้งกระแสดเสียง ความไพเราะในการเน้นเสียงและ
ทอดเสียง นักร้องหญิงชายที่ร้องหมู่มีความพร้อม
เพรียง ร้องชัดเสียงชัดคำ มีความงามประณีตกลมกลืน
สมกับเป็นพลองสัญลักษณ์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม
ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสพระ

ราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 8 รอบ
5 ธันวาคม 2542

บทความที่ปรากฏเป็นผลงานรวมจากแนวคิด
ของคณะผู้เขียนทั้ง 5 คนนี้ มีที่มาจากความสนใจของ
อาจารย์ ดร.สุภาวสุทธิ์ อินทราวุธ เกี่ยวกับการใช้ภาพ
พจน์ในเพลง “ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา” ซึ่งพบ
ว่ามีเป็นจำนวนมาก และน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง
ประกอบกับคณะผู้เขียนส่วนใหญ่นั่งทำงานในห้องพัก
เดียวกัน ได้ยินเพลงนี้จากเสียงวิทยุของมหา
วิทยาลัยสุโขทัย และเหตุผลประการสำคัญคือ คณะผู้
เขียนประสงค์จะ ทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประกาศมหามงคลนี้ ทุกคนจึงได้
ทุ่มเทกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังใจ และกำลังความ
สามารถที่มีอยู่ทั้งหมดเขียน “เพลงภูมิแผ่นดิน นร
มินทร์มหาราชา : การศึกษาเชิงวิเคราะห์” ขึ้น

